

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

46. ÉVFOLYAM

1980. JÚNIUS

3. SZÁM

PÜNKÖSD

Tanítványok seregére
Isten Lelke zúgva szállott . . .
Óh . . . attól a csodatűztől,
Szikrát szórt az ég s villámlott,
Én is . . . jaj, de sóvárogtam
Azt a Lelket, azt a lángot!

Szívem hajlott már a jóra,
S térdeim még ingadoztak,
S árva lelkemet sirattam,
A bűnöst . . . , a kárhozottat,
S azt az erőt sóvárogtam,
Melyet csak a pünkösöd hozhat!

S egyszer . . . hozzám is leszállott . . .
Az volt ám a fényes reggel!
Hová is mehettem volna
Célját vesztett életemmel!
Óh, mily messze jött utánam!
Óh, milyen mélyről emelt fel!

A Golgotát . . . , a Keresztet
Másként láttam szent fényében,
Nem oly sötét, vak homályban,
Mint valaha régesrégen . . .
Ezt a drága, új meglátást
Az Ő fénye adta nékem!

Óh Szentlélek! Fényességem!
Csak tanútgass, csak vezetgess!
Te irányítsd bolygó lábam
Naponként a Kegyelemhez . . .
És így rajtam drága műved
Napról-napra teljesebb lesz!

Haluszka M. Rózsa

Világszerte ünneplik az Ágostai Hitvallás jubileumát

A reformátorok utódait, a mai evangélikusokat a Sarkvidéktől a Fokföldre, a Fülöp szigetektől Libériáig egy gyülekezetbe, Jézus Krisztus családjába kapcsolja össze az Ágostai Hitvallás.

Az Erős Vár februári számában ismertettük az 1530. június 25-én – most 450 éve – nyilvánosságra hozott hitvallás keletkezési körülményeit, jelentőségét, rövid tartalmi összefoglalással együtt.

Az 1980-as jubileumi esztendő folyamán valamennyi evangélikus egyházban világszerte, sőt az egyes gyülekezetekben is számtalan ünnepség, konferencia, megemlékezés, hangverseny, egyháztörténeti kiadvány, stb. hozza életközelsébe a négy és fél évszázados "Confessio Augustana" ma is korszerű üzenetét. A római egyházban végbement változások jeleként sokhelyütt a katolikus testvérek is bekapcsolódnak az evangélikusok ünnepébe.

• New York-ban június 22-én, a Szent Patrik r.k. székesegyházban "Augustana" megemlékezést tartanak, melyen ígét hirdet dr. Oswald Hoffman, a világszerte hallgatott "Lutheran Hour" rádió-prédikátora.

• Szokolay Sándor magyar evangélikus zeneszerző kantátát írt latin

szöveggel, mely az Ágostai Hitvallás mondani valóját a zene nyelvén fejezi

ki. A nemzetközi figyelmet keltett mű bemutatója a budapesti Deák téri templomban volt.

• Pierre Lovy francia ev. lelkész bronzéremet készített, melyet a párizsi állami pénzverde adott ki. Az érem egyik oldalán Augsburg városa látható a reformáció idején, a másik oldalon közepén Krisztus kereszttje, mellette Luther Márton és Melancthon Fülöp. A latinnyelvű körfelirat: "Az Evangéliumot tisztán hirdetik és a szentségeket helyesen szolgáltatják ki". Az emlékérmét Amerikában is meg lehet rendelni (\$50) ezen a címen: Elizabeth Jean Culbertson, 19 Frederick Place, Morristown, NJ 07960.

• Az Ágostai Hitvallás szülőhelyén, a németországi Augsburgban 25 ezer külföldi látogatót várnak a jubileumi hétre, június 22 és 29 között. Az ünnepi megemlékezések szervezői között volt Joseph Ratzinger bíboros, München és Freising érseke. Az évfordulóra való tekintettel Augsburgban tartják az Evangélikus Világszövetség végrehajtó bizottságának évenként sorra kerülő ülését is. (ze)

Luther Nagy Kátéjából:

A SZENTLÉLEK MUNKÁJA

Hiszek a Szentlélekben, egy keresztyén Anyaszentegyházat: szenteknek közösségét, bűnöknek bocsánatát, testnek feltámadását és az örök életet. Amen.

Az Apostoli Hitvallás harmadik hitágazata a megszentelésről szól, vagyis a Szentléleknek és tisztének, munkájának a leírását és kiábrázolását találjuk meg benne. Ő az, aki minket megszentelt és most is megszentel. Ahogy ugyanis az Atyát Teremtőnek, a Fiút Megváltónak nevezzük, éppúgy kell a Szentleket is munkája után Megszentelőnek neveznünk. De, hogyan történik ez a megszentelés? Felelet: amint a Fiú az uralmat, amellyel bennünket megszerez, születésével, halálával és feltámadásával nyeri el, épp így végzi a megszentelést a Szentlélek is a következők által: a szenteknek közössége — vagyis a keresztyén egyház, a bűnök bocsánata, a testnek feltámadása és az örök élet által. Vagyis, hogy mindenek előtt az Ő szent közösségébe vezet el bennünket és az anyaszentegyház ölébe helyez, amely által hirdetteti nekünk az ígét s visz el Krisztushoz.

Mert nem tudnánk soha, se te, se én megismerni Krisztust, sem hinni benne, sem Urunkká tenni, ha a

Szentlélek fel nem ajánlaná nekünk és szívünkbe nem adná mindezt az evangélium hirdetése által. A mű kész és befejezett, mert Krisztus szenvedése, halála és feltámadása stb. által megszerezte és elnyerte számunkra ezt a kincset. De, ha a mű titokban maradna, ha senki sem tudna róla, akkor kárba veszne az egész. Hogy azonban ne maradjon ez a kincs eltemetve, hanem felhasználhassuk és élvezhessük, azért küldötte és hirdettette Isten az Ígét s adta a Szentleket benne, hogy a Szentlélek tárja elénk és tegye sajátunkká ezt a kincset. Így tehát nem más a megszentelés, mint elvezetés az Úr Krisztushoz, hogy általa vegyünk oly javakat, amelyeket a magunk erejéből soha nem bírtunk volna megszerezni.

Értsd meg tehát a hitcikk értelmét világosan! Hogy, ha megkérdezik: mit értesz te e szavakon: "Hiszek a Szentlélekben"? — azt felelhesd rá: hiszem, hogy a Szentlélek engem szentté tesz. Mert a világban mindenek előtt van egy sajátos közösség, amely — mint az édesanya — szül és hordoz minden egyes keresztyént Isten ígéje által, melyet a Szentlélek nyilatkoztat ki és hirdet, aki a szíve-

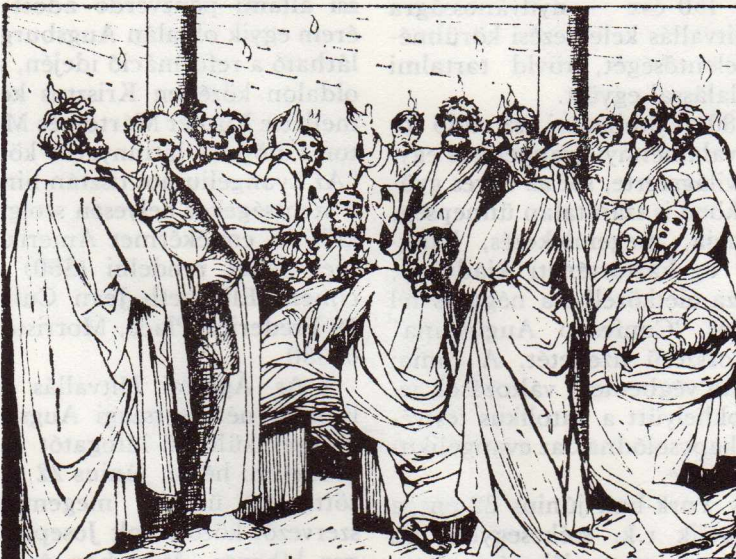
ket is megvilágosítja és lánggra gyújtja, hogy azt megragadják, elfogadják, hozzá ragaszkodjanak és benne megmaradjanak.

Mert, ha a Szentlélek nem hirdeti valahol az Ígét és fel nem ébreszti a szíveket, hogy megragadják, ott az Ige kárba vész. Ahol nem hirdetik Krisztust, ott nincs a Szentlélek, aki megalkotja, hívja, egybegyűjti a keresztyén egyházat, akinek munkája nélkül senki sem képes eljutni az Úr Krisztushoz.

Hisszük továbbá, hogy a keresztyénségben bűneink bocsánatát is elnyerjük, ami a szentségek és a feloldozás által, továbbá az egész evangélium minden vigasztaló ígérete által történik. Mert, ha Krisztus megszerezte is számunkra Isten kegyelmét és a Szentlélek által szentekké lettünk is (a keresztyén anyaszentegyház egységében Isten ígéje által), azért teljesen mégsem vagyunk bűn nélkül valók a mi testünk miatt, amelyet magunkkal hordozunk.

A keresztyénségben azért minden arra rendeltetett, hogy az Ige és a szent jegyek által naponként szüntelenül elnyerhessük bűneink bocsánatát, lelkiismeretünk megnyugtatóra és felemelésére mindaddig, amíg csak itt élünk. Így tehát a Szentlélek eszközli azt, hogy habár van bűnünk, a bűn nem árthat nekünk, mert a keresztyénségben vagyunk, ahol meg nem szűnik a bűnbocsánat, egyrészt azért, mert az Isten megbocsát, másrészt pedig azért, mert mi gyakorolunk bűnbocsánatot egymás között, elhordozván és felsegítvén egymást.

De most is, mikor már megkezdődött a megszenteltetés és növekedik napról-napra, arra várakozunk, hogy a testünk váljék a halál marta-lékává és temetessék el minden tisztátalanságával együtt, hogy azután dicsőségben jöjjön elő és támadjon fel, teljes és tökéletes szentségre, egy új, örök életben. Mert most csak félig-meddig lettünk tiszták és szentek, hogy szüntelen munkálkodjék rajtunk a Szentlélek, s az Ige által naponként részesítsen bennünket bűnbocsánatban mindaddig, amíg csak el nem nyerjük azt az életet, ahol többé már nem lesz szükség bűnbocsánatra, mert mint tökéletesen tiszta és szent emberek, elszakadtunk és megszabadultunk a bűntől, haláltól és minden boldogtalanságtól új, halhatatlan és megdicsőült testben.

ELJÖTT A PÜNKÖSD NAPJA, ÉS MINDNYÁJÁN EGYÜTT VOLTAK UGYANAZON A HELYEN, HIRTELEN HATALMAS SZELROHAMHOZ HASONLÓ ZUGÁS TÁMADT AZ ÉGBŐL, AMELY BETÖLTÖTTE AZ EGÉSZ HÁZAT... MAJD LÁNGNYELVEK JELENTÉK MEG, AMELYEK SZÉTOSZLOTTAK ÉS LESZÁLLTAK MINDEGYIKÜKRE. MEGTELTÉK MIND SZENTLÉLEKKEL... AP CSEL 2, 1-4

Hiszek a Szentlélekben

A Szentháromság harmadik személye a Szentlélek — aki az Atyával és Fiúval egylényegű, Tőlük el nem választható, mégis külön személyiség —, a pünkösdi megvalósítója és az örök pünkösdi hordozója.

A Szentlélek láthatatlanul és titokzatosan működik, akár a szél. Csak a hatását látom és érzékelem, Őt magát nem láthatom. Néha úgy leng körül, mint a múlt emlékeinek simogatása, máskor olyan erővel ragad, mint a vihar. Előtte nincs lehetetlen. Erősebb a leghatalmasabb orkánál, forróbb a legforróbb vulkánál és mégis szelidebb a legszelidebb galambnál.

Mindezt pedig nem ésszel, nem is bölcselkedéssel, hanem mindenkefelett közvetlenül belülről tapasztalhatom meg. És ez a megtapasztalás olyan erőteljes lehet, hogy bár milliók kiáltják talán körülöttem, hogy nincs Szentlélek: önáltatás az egész, az én lelkem ellenállhatatlanul és feltartóztathatatlanul bizonyítja: *nincs nagyobb valóság Nálánál.*

Szentlélek nélkül nincs keresztyén élet, mert csak a Szentlélek által mehetek a Fiúhoz és csak a Fiú által mehetek az Atyához. Ahol nincs

Szent Lélek, ott nincs Megváltó és nincs Atya, ott csak a magam útját járom, mely úton magam csinálom magamnak egy nekem megfelelő Istent és magam okoskodok ki egy nekem jó Jézust. Szentlélek nélkül Jézus szenvedése, halála, feltámadása és belőlük származó drága kincsek ti-

tokban maradnának előttem és semmit se tudnék róluk. A Szentlélek hozza olyan közel hozzám kétezerév távolságából is a golgotai keresztet, mintha alatta állnék és a húsvéti sírt, mintha húsvét hajnalán beletekin-tenék.

Tudom, hogy a Szentlélek vezetett el bűneim meglátására és győzött meg elveszett és elkárhozott voltom

felől. Én magamtól képtelen vagyok a bűnt bűnnek látni, én csak arra vagyok képes, hogy vakon a bűnt ne lássam. De jön a Szentlélek és szemeket nyit, megfedd, fájóvá, égetővé teszi a bűnt, úgyhogy azok szüntelen előttem forognak és minden bűnöm Isten ellen való vétkeknek látom. Keserves és nyomorúságos és mégis édes érzés az, amikor a Szentlélek így megfedd, megszorít az eddig nem látott bűnök miatt. — Ha te még nem érezted ezt a szörnyű és mégis gyönyörűsége érzést, a bűn miatti fájdalmat, de egyszer majd te is eljutsz oda, hogy a régen elfelejtett bűnök mardosni kezdenek és bűnnek látod a bűnt: tudd meg, a Szentlélek dolgozik a te életedben és indít mély-séges bűnbánatra.

Tudom, hogy a Szentlélek szült engem újjá. Ő volt az, aki belemarkolt elveszett életembe, összetört, megragadott, mint a vihar, majd amikor úgy összeűzött, hogy semmivé lettem, újjáteremtett és csakis Átala tudom elmondani: "a régiék elmúltak, ímé újjá lett minden." — Ha te még nem kerültél ki összeűzöz és ugyanakkor újjáteremtő kezéből, egyszer téged is meg fog ragadni — csak ellen ne állj néki — és kifordít a régi életről, gyökerében mássá teremt: tudd meg, a Szentlélek munkálkodott benned.

Tudom, hogy a Szentlélek vigasztalt meg engem olyan sokszor. Akkor, mikor a bűneim gyötörtek, a régi bűnök visszajöttek, amikor a Sátán állandóan kísértett, rémített, amikor a gyásztól és csalódástól sokszor majdnem megszakadt a szívem, jött a Szentlélek mint Vigasztaló. Tekintetemet magamról a Megfe-szítettre emelte, és Rajta keresztül a megnyílt menny kapujára fordította és szívemet megtöltötte a menny öröme és békessége. — Ha majd jönnek napok, amikor teljesen kétségbe esel önmagad felett, gyászod, fájdalmad miatt, reménykedhetsz benne, hogy jön a Szentlélek magányosságodban, mint drága társ, kísértéseidben mint szabadító és akkor tudd meg: Ő a Vigasztaló.

Tudom, hogy a Szentlélek győzött meg igen sokszor arról, hogy Isten nékem Atyám. Már-már néha azt hittem, hogy Isten csak büntető Bíró, aki ostoroz, behajtja rajtam cselekedeteim következményeit. De jött a Szentlélek és akkor az én lelkem Vele együtt tett bizonyosságot ar-

TEMLOM ÉS PÁSZTOR

Amikor 30 esztendővel ezelőtt a nyugat-clevelandi magyar evangélikus gyülekezet új templomát felavatta, a jelenlevők közül senki sem gondolhatott arra, hogy három évtized múltán nemcsak ennek az eseménynek a jubileumát ünneplik majd meg, hanem egyúttal egy másik harmincadik évfordulót is. — Ugyanabban az időben, 1950-ben, egy távoli városban magyar evangélikus lelkészt szenteltek. Nt. Juhász Imrét, aki akkor egy, a Csendes-óceán partvidékén levő gyülekezet szolgálatára készült. Isten útjai azonban kifürkészhetetlenek, Ő irányította a clevelandi gyülekezet és mostani lelkipásztora útját úgy, hogy végül is egymásra találtak. Ez a találkozás kiálta az idő próbáját: olyan lelkészi szolgálatot eredményezett, amely immár az egynegyed évszázadhoz közeledik.

Igy adódott a kettős jubileum: április 27-én a templomépítő gyülekezet és lelkipásztora együtt adott hálát az Egyház Urának. Jól megtelt templom bizonyította a gyülekezet örömét, az ünnepi istentiszteleten a templom falai együtt zengtek a harangkondulással, az orgona bűgásával, a gyülekezet lelkes énekülésével. Dr.

Kenneth Sauer, Ohio püspöke az aznapi evangélium (János 10:22-30.) alapján prédikált "Isten igéje — Isten népe!" témával. Nt. Brachna Gábor főesperes — templomépítő papunk —, magyarnyelvű igehirdetésében a szent templomról és a felszentelt lelkésztől beszélt. Az istentisztelet zenei részét a West Suburban Filharmonikusok vonósnégyesének szereplése tette kimagaslóvá, Kiss János, Haydn és Bartók műveivel.

Az istentiszteletet követő díszében zsúfolt nagyterem jelezte a város magyarságának lelkes részvételét az evangélikusok ünnepén. Nem kevesebb, mint 37 egyház, egyesület és szervezet képviseltette magát.

A jubiláló lelkész volt iskolatársa, Nt. Bernhardt Béla, a Szent Tamás Ev. Egyház pásztorja nagy figyelemmel meghallgatott ünnepi beszédében szintén az aznapi evangélium alapján arra mutatott rá, hogy a Megváltó Krisztusban vetett hit indította egykor ezt a gyülekezetet a templomépítésre. Ezt a hitet magának a Jó Pásztornak a hangja élesíti, melyet Juhász Imre 30 éven át hűségesen tolmácsolt.

(Kronikás)

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

A "Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

"ERŐS VÁR"
(USPS 178560)

P. O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102

Published by the
Hungarian Conference
of the Lutheran Church in America.

Issued bi-monthly: February, April, June,
August, October, and December.

No. 3. (208) Vol. 16
JUNE 1980

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid
at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OHIO 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belföldön egy évre 3 dollár. Kanadában és egyéb külföldön évi 4 U.S. dollár, vagy 5 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "Zip Code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is; pl. St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

ról, hogy Ő nekem Atyám, szerető menyeei Atyám, Aki rámmosolyog, szívére szorít, megbocsát és én drága véren megváltott fia és nem mostohája vagyok. — Ha majd benned és körülötted minden arról beszél, hogy Isten csak verni tud, csak büntetni tud, szétszórni és megalázni tud, kívánom néked, jöjjön hozzád el a Szentlélek és győzzön meg afelől, hogy Atyád Ő néked akkor is, ha a porban heversz és nincsen nagyobb öröme annál, hogy felemeljen, újjátegyen, hazavigyen.

Tudom, hogy a Szentlélek az, aki Jézus Krisztusban elindult életemet naponként tisztogatja, megszenteli. Ő az, aki Jézus Krisztus arcát rajtam mindjobban kiábrázolja. — Ha kétségbe vagy esve amiatt, hogy nincs benned semmi növekedés, mindig egyhelyben topogsz, bízzál: a Szentlélek megszentelő, tisztogató és növekedést adó Isten.

Tudom, hogy a Szentlélek tesz engem bizonyossá üdvösségem felől. Ha magamra tekintek, csak azt tudom mondani, egy ilyen ember, amilyen én vagyok, nem juthat üdvösségre. Nincs nekem másom, csak bűnöm és így nem jár nekem örökélet. De jön mindig a Szentlélek és minden emberi érvelésem ellenére arról győz meg, hogy nem magamért, hanem az én Uram kiontott

véérért üdvösségem van. — Ha te idáig még nem jutottál el, hanem még mindig csak magadra tekintesz és emiatt lehetetlennek tartod üdvösségre jutásodat, kívánom néked, vegyen hatalmába a Szentlélek és tegyen bizonyossá üdvösséged felől. Tegyen bizonyossá a bűnbocsánat és belőle fakadó örökélet felől.

A Szentlélek Isten pedig ezt az Ő csodálatos munkáját az igén és a szentségeken keresztül végzi. Rajtuk keresztül kap belénk a Szentlélek, mint a láng a száraz rőzsébe és gyújt lángra és tisztít meg a tűzben. Az igén és szentségeken keresztül járja át szívünket és lelkünket Isten szeretetének forró árja, mint dermedt tagokat a forró bor melege. A Szentlélek a marokkal szórt ígét elkapja és szétszórja a szívek felett, mintha veteményes kertek lennének és az elvetett magra adja újra meg újra a növekedést adó esőt és a gyümölcsöző, érlelő nyarat.

A Szentlelket éppen úgy nem lehet a szolgálatunkba fogni erőszakkal, mint ahogyan nem lehet megváltoztatni a szél irányát. De egyet tehetünk és ezt meg kell tennünk. Térdre esve könyörögjünk: Jövel, Szentlélek Úristen, töltsd be szíveinket bőven.

—y—n

(Pünkösdi Evangélium)

ENYHÜLÉS VARSÓBAN?

A legtöbb országban a felsőbb oktatási intézetek hadköteles hallgatói halasztást, vagy felmentést kapnak az aktív katonai szolgálat alól. Lengyelországban ez a kivétel 1959 óta nem vonatkozott a papnövendékekre. A római katolikus püspöki kar két évtizeden keresztül szívesen bírálta a kommunista kormánynak ezt az egyházellenes rendelkezését. Az utóbbi években — különösen a pápa emlékeztetés lengyelországi látogatása után — ez a tiltakozás nagyszabású tüntetéssé fejlődött. Minden egyes szeminárista behívása alkalmával hatalmas tömeg kísérte az illetőt a kaszárnya kapujáig. Végül is a hívők kormányellenes demonstrációja kezdett kellemetlenné válni a rendszer számára.

Áprilisban meglepő fordulat történt ezen a téren. A húsvéti szabadságolások előtt azt a parancsot adták a jelenleg katonai szolgálatot telje-

sítő 200 katolikus szeminárista mindegyikének, hogy a szabadságuk letelte után civil ruhában térjenek vissza állomáshelyükre. Viszsaérkezésükkor pedig közölték velük, hogy azonnal leszerelik őket.

Egyelőre nem lehet tudni, hogy pillanatnyi elszigetelt rendelkezésről van-e csupán szó, vagy pedig a varsói kormányzat olyan átfogó intézkedésre készül, mely mind a 6000 lengyel katolikus papnövendéket érintené?*

Érdekes egyébként, hogy a lengyel Állami Egyházügyi Hivatal vezetőjét leváltották. A kiszivárgott hírek szerint az AEH új elnöke, Kubarsky ajánlatára változott meg a rendszer eddigi álláspontja.

(FE-ze)

*Május 7-én megjelent kormányrendelet szerint a papiszemináriumok hallgatói a jövőben mentesülnek a katonai szolgálat alól.

Ki nekem Jézus Krisztus?

Mai számvetésünk csak akkor értelmes vállalkozás, hogyha mostani élet-helyzetünkben kiindulva így kérdezzük: Kicsoda számunkra *ma* Jézus Krisztus? Mert bár most már tudjuk, hogy Jézus Krisztus hogyan értelmelte önmagát, hogy értették Őt a körülötte állók, hogy lehet és kell modern képeit megérteni, hogy tanít és vall róla az egyház, de Jézus elemi erejű közvetlen kérdése minden generáció melléne közvetlenül feszül: *“És ti kinek mondotok engem?”*

Válaszolhatnánk talán úgy, ahogy azt közvéleménykutatók teszik: 80 – 90 embert megkérdeznek és a bejött válaszokat értékelik.

És én most – szerénytelenségnek vagy toladásnak ne tűnjék – mégsem másokat szeretnék megszólaltatni, mert úgy érzem, nekem is szint kell vallanom.

Hadd válaszoljak tehát szint vallva, kicsit a zavarbajövés és a bátor-

ság között bukdácsolva. De amit mondok, ahhoz tartom magam.

Az első válaszom ez:

Jézusnak az elveszett bárányról és annak megmentéséről szóló példázata *“megértése”* tett az Ő követőjévé. *Imponált*, ahogy az ott szereplő pásztor ott hagyott 99-et, hogy egyetlenegy megkeressen és megmentsen. Meghat ez az önzetlensége. Logika nem sok van benne, de annál több más, ami engem végtelenül megragad: türelem, kockázatvállalás, az elveszett helyzetének komolyanvétele. Türelmetlen, számító korban élünk, s ami nem tökéletes, nem teljes, nem kifizetődő, annak kevés vagy semmi figyelmet nem szentelünk. Türelmetlenek vagyunk a gyermekeinkhez, mert apró, de felnőtt emberekként szeretnénk látni őket; idegesek a házastárssal, mert nem áll mindig a rendelkezésünkre; számítók az emberi kapcsolatokban,

mert ami nem kifizetődő, s aki nem hajt hasznat, azzal ugyan minek bajlódjunk?!

Jézus ott is türelmes volt, ahol mások már őrjöngve átkot kiáltottak volna; Jézus ott is megnyugtató, ahol vélt vagy komoly okok az idegesség mellett szólnak; Jézus ott is önzetlen, ahol mindenki a bankszámla nagysága, az autó gyártási éve és a professzionális karrier szempontjai szerint méri a barátságot.

Szerinte nincs nagyobb értékem, mint az egy elveszett báránynak, de semmiképpen sem olyan magas, mint az ott hagyott 99-nek. És mégis a sarkamban jár állandóan: türellemmel, nem idegesen, hanem elnézően, és semmiképpen nem számító hátsó gondolatokkal.

Jézus türelme nyugtáz le engem, azért vagyok a követője – és tanít engem, a türelmetlent, az idegest, a számítót arra, hogy ezek nem válhatnak legfőbb életszabályaimmá.

A második válaszom ez:

Alapjában véve – mint legtöbbször – én is félünk ember vagyok. Oka ennek kettős lehet: egyrészt az a tompa érzés, hogy valami nincs rendben közöttünk és az Isten között, másrészt az, hogy félünk a céltalanság, az értelmetlenség fenyegető rémétől.

Azért vagyok Jézus követője, mert Jézus megszabadít ettől a félelemtől. Hogyan? Szeretettel. Vallom János apostollal, hogy csak a szeretet űzheti ki a félelmet, mert a félelem gyötrelmessel jár, s aki fél, még nem lett tökéletes a szeretetben.

Jézusnak köszönhetem, hogy *nem félek az Istentől*. Felnöttem egy okozat vasszigora között lejátszódó világban, amelyben a legkomolyabb ponton Istennek is megvolt a szerepe, mint rendőrnek, büntető bírónak és a csetlő-botló minden bukdácsolását éber felügyelőnek. Amióta Jézus elmondta nekem, hogy Isten minden, csak nem rendőrbiztos, zord bíró és kegyetlen *“big brother”*, hanem az, Aki bármely pillanatban hazavár és fiának szeretettel nevez, nem reszketek többé tőle. De ott is elvette a félelmemet, hogy esetleg az egész életem értelmetlenné válhat. Amíg Ő embereket ad elém, akiknek testi-lelki nyomorát enyhíthetem, abban a biztos tudatban, hogy ezt Neki magának tisztelem, tudom, hogy nem válik értelmetlenné az életem.

Újfordítású magyar Bibliák kaphatók

Köszönettel nyugtázzuk a Biblia terjesztésére eddig beérkezett külön adományokat: Bakó László \$4.70 (Toronto); Garansi Jovánka \$28 (Toronto); Temesi István \$8 (Cleveland); **édesapja, id. Relle Ferenc emlékére** dr. Relle Mátyás \$10 (Ellicott City, MD).

* * *

A közel négy évszázada először megjelent teljes magyar Szentírás

most új fordításban, mai magyar nyelven szóltatja meg Isten örök ígését. Tartós fekete kötésben, arany nyomattal, szép kiállításban, a függelékben 8 színes térkép-melléklettel.

A Biblia ára az Egyesült Államokban darabonként 12 dollár, Kanadában 15 dollár. Ebben a szállítási és kezelési költség is benne van.

RENDELŐLAP

* A Biblia ára példányonként 12 amerikai, ill. 15 kanadai dollár.

* Csekket, pénzesutalványt a *“Hungarian Conference-LCA”* névre kell kiállítani és erre a címre küldeni:

Hungarian Conference-LCA

c/o Rev. Béla Bernhardt

9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102

Megrendelek ..... példányt az új magyar Bibliából, melyért itt mellékelek \$.....

Isten dicsőségére adományozok, hálaiból és szeretettel a Tőle kapott javakért, a Biblia terjesztésére \$.....

Szeretteim, nevezetesen ..... emlékére, a Biblia terjesztésére adományozok \$.....

A fenti tételekre mellékeltem összesen: \$.....

Megrendelő neve: .....

Megrendelő címe: .....

Zip/Postal Code
(postai irányítószám)

Jézus szeretete számomra mindenél fontosabb, mert félelemmentessé tette az életemet!

A harmadik válaszom ez:

Sokat gondolkoztam már azon, hogy hogyan is állok az Isten-kérdéssel. Vannak érveim, ismerem az ellenérveket, vitázom, ha legyőznek, ha én győzök. S ezenközben megtanultam két nagyon fontos fogalmat: *a felelősséget és a megbocsátást.*

Azért vagyok Jézus követője, mert nem engedni, hogy itt tengjek-lengjek a világban, hiszen annak minden kincse, értéke rám van bízva. Felelek érte, el kell számolnom vele. De ez nem megy áldozatvállalás nélkül. Megmarad más vallások szigorúsága, mélysége, magasaróptú gondolatai, de senkit nem ismerek, aki olyan messzire elment volna, hogy a saját életét adja oda a védenecéért. A felelősségtudatnak legfelsőbb foka ez, amely engem lebilincsel.

És ez a végsőig elmenő felelősségvállalás sem történt valami megkeseredettségéből, hanem *megbocsátással* párosítva. Aki megbocsát, az új életet ajándékozott a másíknak. Aki nem ró föl mulasztást, hanem elengedi, az az újrakezdés örömevel lepott meg valakit. Így újulok meg mindig, amikor Jézus bocsánatát hallom, s ez tart meg a követésében.

És végül negyedszer:

Azért vagyok Jézus követője, mert túl sok a homályos, áttekinthetetlen és nagyon nehéz probléma a magam és világunk életében, amire nincs válaszom. Várok egy Jézus által kilátásba helyezett olyan napra, amikor minden kételyemre, a magam elégtelenségére, annak okaira, végérvényes választ kapok. Ezért várom reménységgel a napot, amely lezárja a hit korszakát és valami teljesen újat, az Istennel közvetlen-járás új, probléma és gondmentes világát hozza el számunkra. Már csak ezért is érdemes élni!

Gémes István (Útitárs)

Derús sorok

MODERN GÓLIÁT

Ószövetségi történetet magyarítottam a gyermekeknek. Csillag szemmel hallgatták, hogy a kis Dávid hogyan győzte le a filiszteusok hatalmas termetű vezérét, Góliátot. Hazamenet Árpai már messziről kiabált apjának, aki fradidruker:

— Apu, ma olyat tanultunk, ami téged is érdekelt! Ha bejössz, elmondom, hogyan győzte le a Dávid a gólikirályt!

Vértesy Rudolf

BUTHY DÉNES 65 ÉVES

Bensőséges ünnepség volt Buffalóban, február 3-án. A gyülekezet ünnepi vacsorát adott annak alkalmából, hogy az 1957 óta velük levő lelkészük most töltötte be 65. évét és február 1 óta, mint nyugdíjas lelkész szolgálja tovább a gyülekezetet.

A vacsorán megjelentek az egyház tagjai és barátain kívül, a Synod helyettes püspöke, Carl Olin; a buffalói Lutheránus Egyházak direktora, John Christ; Nt. Kerekes Márton és Nt. Wesselényi Miklós ref. lelkészek; Rev. Paul Graskow, a szomszédos ukrán egyház lelkésze, akik mind köszöntötték az ünnepltet. A gyülekezet nevében Kish Ferenc gondnok, aki a györmegyei Tétről való, köszöntötte a lelkészt és adta át a gyülekezet ajándékát. Ugyan csak ő töltötte be a "toastmaster" szerepét is. Dr. Vizsolyi Dániel, a buffalói magyar egyesületek nevében mondott lelkes köszöntőt.

Buthy Dénes lelkész, aki egyúttal az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia eszperese is, a sopronmegyei Beleden született. Iskoláit szülőfalujában és Sopronban végezte el, a Lyceumot is, meg a Teológiát is. Hosszú ideig Enyingen és Siófokon volt lelkész. Amerikában a buffalói egyetemen tovább folytatta tanulmányait és mesteri fokozatot szerzett, egyben New York államban tanári képeztést kapott matematika, latin és német nyelvek tanítására. Lelkészi munkája mellett 18 éve matematikát tanít. Ugyancsak hivatalos állami közjegyző is New Yorkban.

A köszöntésekre adott válaszában hálaadással emlékezett meg Buthy Dénes arról, hogy milyen nagy isteni kegyelem volt számára, hogy soha egyetlen nagyünnepi szolgálatot nem mulasztott el betegség miatt, hogy az Isten megtartotta sok viszontagságok között és erőt adott ahhoz, hogy ilyen kicsiny gyülekezetben, mint a buffalói, hűséggel mindedig megállhatott.

Az ünneplőkhöz csatlakozik az Erős Vár olvasóinak nagy közössége ezzel az igével: "Úgy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak sáfárait. A sáfároktól pedig az kívánatik, hogy mindegyik hűnek találtsák" (1Kor 4:1-2).

Emlékünnep a 150 éves kolozsvári templomban

Kincses Kolozsvár főterének sarkán áll a Reményik Sándor által sokszor megénekelt "kicsi fehér templom". Nem is olyan kicsi, hiszen belső méretei közel kétszeresét teszik ki nyugat-cle-

zanak az erdélyi evangélikus testvérek örömeiben. Szedressy Pál püspök igehirdetését követték a 150 évvel ezelőtti templomépítésről, majd pedig a gyülekezet másfélszázados történetéről szóló előadások. Elhangzott az a költemény is, melyet Reményik az egyház presbitere a százéves jubileum alkalmára írt 1929-ben "Kövek zsoltára" címmel.

Az erdélyi "Zsinatpresbiteri Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház" 35, a bukaresztivel együtt 36 gyülekezetből áll, kb. 32 000 lélekkel. A nagy európai evangélikus országokhoz képest nem nagy ez a lélekszám, de a nagy egyházak is elküldték képviselőiket Kolozsvárra. Ott volt a két Németország egyházi kiküldöttje Dietzfelbinger ny. püspök és Schäfer fótanácsos személyében, továbbá számos más egyház képviselői között Angliából Pátkai Róbert, Magyarországról Benczúr László, Fabiny Tibor és Koren Emil, a Világszövetség genfi központjából Pósfay György, Norvégia ev. egyházából Terray László, az utóbbiak valamennyien magyar evangélikus lelkészek. (ze)

landi templomunkénak. Külső nagysága még impozánsabb, mert 2 méter vastagságú kőfalakkal épült, tornya pedig 32 m magas. A templom belseje tiszta fehér, arany díszítéssel. Itt gyűltek össze ünnepélyes hálaadásra március 18 és 19-én a messze földről érkezett vendégek, hogy osztoz-

...A SZENT LÉLEK, A
KIC AZ ÉN NEVEMBEN
KÜLD AZ AČYA,
AZ MINDENRE MEG-
ČANIZ MAJD ČIČEKEZ...

JÁNOS 4:26

IGY LÁTTAM:

A MEZŐ IMRE ÚTI SÍRKERT

— KEREPESI TEMETŐ —

Móttó: "A lelkes eljár ősei sírjához
Régi fényel gyújt új szövétneket."

"A kegyeleti kultusz — általában a temetők állapota — minden korban és minden társadalomban az adott nép ideológiai felfogását és kulturális színvonalát tükrözi vissza" (A sírkerti Tájékoztatóból).

Amikor utazások során városokban, falvakban járok, legtöbbször felkeresem a temetőket is, jóllehet ezek ugyancsak kiesnek a turistáknak javasolt útvonalból. Így jutottam el buda-

Magyarok az LCA évkönyvében

Országos egyházunk, a "Lutheran Church in America" minden évben évkönyvet ad ki, mely 1980-ra 528 oldalas terjedelemmel jelent meg. Tartalmazza többek között 6098 gyülekezetünk részletes adatait és 8166 aktív, ill. nyugalmazott lelkészünk címjegyzékét. Az idei évkönyv magyar szempontból is figyelemre méltó, mert legelső cikke 7 oldalon ismerteti a nemzetiségi "konferenciák" mibenlétét s ebből több mint egy oldal a "miénk". Az Erős Vár szerkesztőjétől kapott információt ugyan helyszűke miatt eléggé megnyírbálták, de mégis örömről szolgál, hogy magyar evangélikus örökségünk értékei az országos egyház nagy nyilvánossága elé kerülhettek. Néhány becsúszott tévedéstől eltekintve, a cikk meglehetősen színes leírást hoz az Amerikában legrégebbi magyar ev. gyülekezet, a clevelandi Első Magyar Evangélikus Egyház megalakulásának körülményeiről, további történetéről, s közli a gyülekezet épületeinek képét is. Az érdeklődőknek nem kell a lelkési hivatal példányát kölcsön kérniük, mert az "LCA Yearbook" \$5.53 árban megrendelhető e címen:

Fortress Church Supply Store
2900 Queen Lane
Philadelphia, PA 19129
vagy a legközelebbi fióküzletükben.

pesti tartózkodásom idején az egykori Kerepesi temetőbe.

Nagy volt ám a meglepetésem! A temetőt bizony átalakították 1945 óta.

A régi árkádsortól jobbra a régi sírok legnagyobb része eltűnt, helyük még parkosítás alatt van; az út mentén összetört sírkövek hevernek — az egyikre ráesik a szemem: Örgöf Pallavicini . . . , csak ennyit lehet elolvasni.

A park közepén azonban hatalmas munkásmozgalmi panteon díszlik, előtte pedig hatalmas kőfalakon az 1919-es karhatalmisták nevei kerültek megörökítésre. A panteonban fali sírúregekben híres kommunista kormánytagok nyugszanak; a piros szőnyegről nem szabad lépni, az őt az ellen vétőt azonnal figyelmezteti. A földalatti folyosó tele van üres sírúregekkel, mintha ez a rezsím 500 éves uralomra készülne, s hogy halottait elkülönítéssel tisztelje meg.

Van aztán még mártír parcella, munkásmozgalmi parcella, miniszteri sírkert (egyeséges, talán a "gyászokort" megörökítő fekete márvány, csillaggal díszített sírkövekkel), s még a szovjet hősök sírkertje és az 1956-os mártírok parcellája is.

Meghagyták a Jókai, Kossuth, Deák mauzóleumokat, de van Károlyi mauzóleum is. A Petőfi-család, Batthány Lajos, Munkácsy Mihály sírokra pedig külön is felhívják a figyelmet. A rendszer által elismert művészek sírjait egy elhatárolt sarokba tömörítették.

Azt meg kell adni, hogy a ravatalozó rendkívül reprezentatív — igaz, egyszerű földi handót ide már nem is temetnek.

Az árkádsortól balra eső részen az átalakítás még nem készült el, amikor a temetőben jártam.

De hadd térjek vissza a móttóhoz. Ami az ősök sírjait illeti, alig találtam csak pislákoló mécesre is — de az "új nagyok" otromba emlékei bizony elszomorították lelkeket.

J. M. B.

AZ EGYHÁZ HÍREI

MAGYARORSZÁG

*Az Ev. Teol. Akadémián teológiai doktorrá avatták Mészáros Kálmánt, a baptista egyház elnökét, rákoscsabai lelkészt. Disszertációja a pécsi baptista gyülekezet történetével foglalkozott.

*Zuglón Schreiner Vilmos, Mezőberényben a II. kerületben Petor János, Bezi-Enesén Koháry Ferenc, Győrött az újárósi körzetben Bárány Gyula az ev. gyülekezet új lelkésze.

*Ökumenikus Énekeskönyv kiadását tervezik, mely 80 éneket tartalmaz. Kézirata már el is készült. Ev. részről Trajtler Gábor orsz. egyházzenei igazgató a szerkesztőbizottság tagja.

*Meghalt Lucsán Márton ny. csomádi, Kovács Gyula ny. szécsényi, és Szepesi István ny. sikátor—veszprémsványi ev. lelkész.

*Újra jelölték országgyűlési képviselőnek dr. Káldy Zoltán ev. püspök-elnököt az 53. választókerületben — Rákoskeresztúr, Rákoshegy, Rákosliget — való megválasztásra.

*Váცegresen keresztelőkútát szentelt, Budavárbán dr. Koren Emil esperes-lelkész 65. születésnapját ünnepelte, Szügyön Török János kántor szolgálatának 30. évfordulójáról emlékezett meg az ev. gyülekezet.

*Mezősi György csepeli ev. lelkésznek a Budapest XXI. kerületi Tanács a "Budapestért" kitüntető jelvényt adományozta, s Dombi László felpéci ev. lelkészt a Hazafias Népfront a "Társadalmi munkáért" elismerő oklevél ezüst fokozatával tüntette ki.

*Piliscsabán felszentelték az ev. nővérotthont. Az ünnepélyes aktuson számos külföldi vendég is megjelent: közöttük volt a svájci interlakeni ev. gyülekezet képviselője is. Ez a gyülekezet komoly támogatásban részesítette a nővérotthont néhai lelkészük Sztehló Gábor emlékezetére, aki régebről az otthonépítés "megálmodója" volt.

*Dr. Ottlyk Ernő ev. püspököt bevalasztották az ENSZ Gyermekalap (UNICEF) Magyar Nemzeti Bizottsága Intézőbizottságának tagjai közé.

Hírközlő: Bernhardt Béla

GYÜLEKEZETI HÍREK

BUFFALO

Lelkész: Buthy Dénes

Templom (Our Savior): 1037 Grant St. Lelkészlak: 1035 Grant St. (14207). Tel.: (716) 873-2077. — Angol-magyar istentisztelet minden vasárnap de. 10-kor.

A lelkész február 1 óta mint nyugdíjas lelkész szolgálja a gyülekezetet. Ez annak eredménye, hogy a Synod még az ősz folyamán kérdőívet küldött minden egyháztagnak a gyülekezet jövőjéről illetően. A beérkezett válaszok nagy többsége úgy kívánta, hogy a gyülekezet továbbra is folytassa önálló életét a nyugdíjas lelkész vezetésével. Ez meg annak jele, hogy Buffalóban még vannak magyar evangélikusok, akik ragaszkodnak hitükhez és önálló gyülekezetükhöz.

Az Egyháztanács tagjai az 1980-as évre: Kish Ferenc gondnok, Szakács Tiborné pénztáros,

Buthy Éva jegyző, Császár Károlyné, Csendom Istvánné, Kish Ferencné, Lesniak Chester, Sági Lajosné, dr. Visoli Kálmánné.

CLEVELAND-ELSŐ

Lelkész: Pohóczky Béla

Templom és lelkési hivatal: 2836 East Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Lelkészlakás: 721-7537. Vasárnapi istentiszteletek: angol 9:45, magyar 11 órakor.

Eltemettük Tirpák József testvérünket 86 éves korában, március 25-én. Gyászoló szeretteit vigasztalja Jézusunk igéje: "Aki hisz énbenem, ha meghal is, él..." (Jn 11:25). — Nagypentek-húsvéti istentiszteleteink látogatottsága és az úrvacsorázók száma jóval meghaladta a többéves átlagot. — Oltáregyletünk áprilisi közgyűlése új tisztikart választott: Finta Józsefné elnök, Smajda

SECOND CLASS PUBLICATION.

POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)

BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

Imréné alelnök, Pohóczky Béláné jegyző, Molnár Andrásné titkár, Sebess Józsefné pénztáros, id. Gorta Pálné és Phillips Karolin ellenőrök. Az új tisztviselőket a május 4-i istentiszteleten iktattuk be hivatalukba. — Külön köszönet illeti Nőtestvéreinket a finom anyáknap ebédért, mely az oltáregyleti elnök és alelnök vezetésével készült és a rendkívül nagyszámú vendégsereg nagy elismerésével találkozott. — Felhívjuk testvéreink figyelmét, hogy július és augusztus folyamán vasárnaponként csak egy istentisztelet lesz, de. 10 órakor összevont angol-magyar. — Vakációzó híveinket kérjük, hogy nyáron se hanyagolják el Isten házában látogatását, bárhol is vannak, és ne feledkezzenek meg saját gyülekezetük fenntartásáról sem.

CLEVELAND-NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Templom: W. 98 és Denison Ave. — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th St. (44102). Tel.: (216) 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven. Űrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepeken. Vasárnap iskolá 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

Április 27-én megtartott emlékezetes sikerű kettős jubileumi ünnepünkről a lap más helyén találunk részletes beszámolót. Pótlólag említjük, hogy a számos helybeli köszöntővel mellett távolabbról érkezett üdvözetek is voltak: Asbóth Gyula detroit-i lelkész és gyülekezete; Buthy Dénes lelkész személyesen hozta el a buffalói egyház jókívánatait; v. Ózdy Béla Ausztriából; valamint Vitéz Ferenc, a Reformátusok Lapja szerkesztőjének távirata.

Vasárnap, június 1-én déli 12:30-kor egyházunk nagyszabású hazafias ünnepséget rendez díszebéd keretében "Trianon gyásza... zászlónk dicsősége... hőseink emléke" hármas témával. Ünnepi beszédet mond dr. Somogyi Ferenc. Közreműködik B. Ormay Ildikó, Szabadkay Krisztina és a Mindszenty Kamarakórus. Ez alkalommal adják át egyházunknak megőrzésre az utolsó clevelandi m. kir. főkonzulátus zászlaját. — Eltemettük április 3-án a budapesti születésű Búza Györgyné sz. Zikély Erna testvérünket 78, április 23-án a szintén budapesti dr. Radányi Oszkárné sz. Bloksa Mária testvérünket 58, május 3-án a bakonytamási (Veszprém) származású özv. Ferenczy Mártonné sz. Csányi Piroska testvérünket 68 éves korában. "Hazavágyom igaz otthonomba ahol Atyám lakik..." (571.sz. ének).

TORONTO

H. lelkész: Bernhardt Béla

Templom: First Lutheran Church, 116 Bond Street. — Istentisztelet (július—augusztust kivéve) a hó második és negyedik vasárnapján

délután 5 órakor. Miklián Lajos felügyelő telefonszáma: (416) 621-8285.

A presbitérium május 11-én tartott ülésén — sajnálattal véve tudomásul az elköltözéssel járó lemondást — hálásan megköszöntük Babos Sándor testvérünknek, hogy Isten dicsőségére és a gyülekezet épülésére áldozatos, példaadó, és gyakori nehéz körülmények között sok figyelmet és törődést igénylő szolgálatot végzett, mint gyülekezeti felügyelő, s végezte ezt a szolgálatot hitvallási hűséggel, dicséretes körültekintéssel, és szíves szeretettel. Presbiterré 1965-ben lett, 1968-tól 1973-ig a pénztárosi, 1973-tól a felügyelői tisztelet töltötte be. Örülünk annak, hogy presbitériumi szolgálatát ezután is végzi.

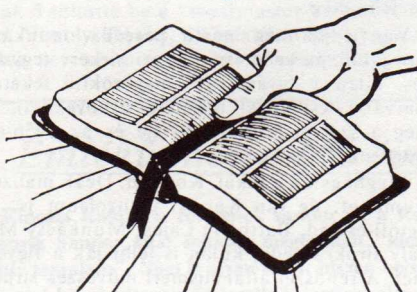
A presbitérium bizalma Miklián Lajos testvérünk felé fordult azzal, hogy őt választották meg felügyelőnek. Ő is évek óta szolgáló presbiter,

legutóbb a felügyelőhelyettes tisztét viselte. Űj munkakörében Istentől áldás és kegyelem vezérelje. A gyülekezetre vonatkozó bármilyen ügyben ezután hozzá kell fordulni telefonon a 621-8285 számon.

A felügyelő választása szükségessé tette Krasznai Károly személyében új felügyelőhelyettes, valamint Fritsch István személyében új jegyző választását is. Pénztárosként továbbműködik Bakó László, s így a presbitérium ún. "tárcánélküli" tagjai Babos Sándor, dr. Körös János, és Németh Sándorné.

Júniusban 8-án és 22-én tartunk Istentiszteletet. Majd a nyári szabadságok ideje után szeptember 14-én kezdődik meg ismét az Istentiszteletek sora, ez alkalommal Űrvacsoraosztással. A gyülekezet nyári piknikéről hitteltestvéreink és barátaink közvetlenül kapnak tájékoztatást.

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1980. JÚLIUS HÓ

1. Jk 1:19-25. — 2Kir 24:1-17.
2. Jk 3:13-18. — 2Kir 25:1-21.
3. Rm 12:17-21. — 2Kir 25:22-30.
4. Rm 15:1-7. — 1Pt 1:1-9.
5. Ézs 30:18-22. — 1Pt 1:10-12.

PÜNK. U. 6. VAS. — JÚL. 6.

Heti ige: Ef 2:8

6. Gal 5:1, 13-25. — Lk 9:51-62.
7. Lk 14:25-33. — 1Pt 1:13-16.
8. Lk 9:51-56. — 1Pt 1:17-21.
9. Rm 13:8-10. — 1Pt 1:22-25.
10. 1Kir 19:19-21. — 1Pt 2:1-10.
11. Lk 9:18-26. — 1Pt 2:11-17.
12. Mt 19:27-30. — 1Pt 2:18-25.

PÜNK. U. 7. VAS. — JÚL. 13.

Heti ige: Ézs 43:1

13. Gal 6:1-10, 14-16. — Lk 10:1-12, 16.
14. 1Móz 7:1-5, 17-24. — 1Pt 3:1-7.
15. 1Móz 8:1-2, 6-12, 15-20. — 1Pt 3:8-17.
16. 2Móz 14:8-9, 21-28. — 1Pt 3:18-22.
17. Csel 8:26-39. — 1Pt 4:1-11.
18. Kol 2:6-10, 12-13. — 1Pt 4:12-19.
19. Jel 3:1-6. — 1Pt 5:1-5a.

PÜNK. U. 8. VAS. — JÚL. 20.

Heti ige: Ef 2:19

20. Kol 1:1-14. — Lk 10:25-37.
21. 2Móz 16:32-35a. — 1Pt 5:5b-14.
22. 2Móz 19:3-8. — Jer 1:1-10.
23. Fil 2:1-4. — Jer 1:11-19.
24. Lk 9:10-17. — Jer 2:1-13.
25. Jn 6:47-51. — Jer 3:19-4:4.
26. Jel 19:6-9. — Jer 6:9-21.

PÜNK. U. 9. VAS. — JÚL. 27.

Heti ige: Ef 5:9

27. Kol 1:21-28. — Lk 10:38-42.
28. Rm 6:19-23. — Jer 7:1-15.
29. Gal 6:7-10. — Jer 7:16-20.
30. Kol 1:3-11. — Jer 8:4-9, 18-23.
31. Mt 7:13-21. — Jer 14:19-15:9.

1980. AUGUSZTUS HÓ

1. Fil 2:14-18. — Jer 15:10, 15-21.
2. Fil 1:6-11. — Jer 17:5-18.

PÜNK. U. 10. VAS. — AUG. 3.

Heti ige: Lk 12:48

3. Kol 2:6-15. — Lk 11:1-13.
4. 1Kir 3:16-28. — Jer 18:1-12.
5. Péld 8:12-21. — Jer 20:1-6.
6. Lk 16:10-13. — Jer 20:7-15.
7. Ez 3:17-19. — Jer 21:1-14.
8. Mt 13:44-46. — Jer 23:1-8.
9. Mt 7:24-27. — Jer 23:16-24.

PÜNK. U. 11. VAS. — AUG. 10.

Heti ige: Zsolt 33:12

10. Kol 3:1-11. — Lk 12:13-21.
11. Rm 11:1-15. — Jer 27:1-11.
12. 5Móz 32:7-12. — Jer 28:1-17.
13. 1Kir 21:1-16. — Jer 29:1-14.
14. 1Kir 21:17-21a, 23, 27-29. — Jer 30:1-3; 31:1-14.
15. JSir 1:1, 12-14, 20-21a. — Jer 31:31-37.
16. Mt 23:34-39. — Jer 36:1-26.

PÜNK. U. 12. VAS. — AUG. 17.

Heti ige: 1Pt 5:5c

17. Zsid 11:1-3, 8-16. — Lk 12:32-40.
18. Mk 9:33-37. — Jer 36:27-32.
19. 1Sám 17:38-51. — Jer 37:1-10.
20. Lk 7:1-10. — Jer 37:11-21.
21. Csel 12:18-25. — Jer 38:1-13.
22. Lk 22:24-30. — Jer 38:14-28.
23. Ez 17:22-24. — Jer 39:1-14.

PÜNK. U. 13. VAS. — AUG. 24.

Heti ige: Ézs 42:3

24. Zsid 12:1-13. — Lk 12:49-53.
25. Mk 8:22-26. — Jer 39:15-40:6.
26. Csel 14:8-18. — Jer 40:7-16.
27. Csel 3:1-10. — Jer 41:1-18.
28. Jk 5:13-16. — Jer 42:1-22.
29. Mk 5:22-24, 35-43. — Jer 43:1-13.
30. 1Kor 3:9-15. — Jer 44:1-14.

PÜNK. U. 14. VAS. — AUG. 31.

Heti ige: Mt 25:40

31. Zsid 12:18-24. — Lk 13:22-30.